

Läpinäkyvyyskertomus 2017

Deloitte-verkoston kuvaus

Deloitte on yksi Suomen johtavista asiantuntijaorganisaatioista. Monipuolinen palvelutarjontamme kattaa tilintarkastukseen, riskienhallintaan, vero-tukseen, juridiikkaan, konsultointiin ja yritysjär-jestelyihin liittyvät palvelut. Meillä työskentelee lukuisten eri alueiden asiantuntijoita ja yhdistämme laaja-alaista osaamistamme ratkaisuksi, jotka lisäävät asiakkaidemme kasvua, kannattavuutta ja kilpailukykyä.

Teemme asiakkaidemme kanssa tiivistä ja pitkäjän-teistä yhteistyötä. Toimintamme kulmakivinä ovat asiakkaidemme kuunteleminen ja heidän tarpei-densa tunteminen. Kokoamme jokaista asiakasta ja toimeksiantoa varten asiantuntijatiimin, jonka osaamisessa yhdistyvät toimialatuntemus, pitkä-aikainen kokemuksemme eri osaamisalueilta sekä uusimpien säädösten ja päätösten tunteminen.

Suomessa Deloittella on yli 450 asiantuntijaa kolmessa toimipaikassa. Olemme osa maailmanlaajuisista Deloitte Touche Tohmatsu Limited -ryhmitymää (DTTL), jonka palveluksessa on yli 244 000 asiantuntijaa. Asiakkaamme hyötyvät Deloitteen koko maailmanlaajuisesta asiantuntijaverkostosta asiakastiimimme kautta. Juridiselta muodoltaan DTTL on Yhdistyneen kuningaskunnan lakien mukainen yhtiö (UK private company limited by guarantee), jonka jäsenyrytykset ovat toisistaan erillisiä ja itsenäisiä juridisia yhteisöjä.

Jokainen jäsenyrytyys toimii Deloitte-brändin alla ja käyttää vastaavia nimiä esim. "Deloitte", "Deloitte Touche Tohmatsu", "Tohmatsu". DTTL:n jäsenyrytykset tytäryhtiöineen palvelevat asiakkaitamme eri maissa. Yksityiskohtainen kuvaus Deloitte Touche Tohmatsu Limited -ryhmittymän oikeudellisesta muodosta ja rakenteesta on internetsivustolla www.deloitte.com/about.

Oikeudellinen muoto, omistussuhteet ja hallintorakenne

Deloitte & Touche Oy oli kesäkuuhun 2017 asti maailmanlaajuisen Deloitte Touche Tohmatsu Limited -ryhmittymän (DTTL) suomalainen jäsenyrittäjä. Juridiselta muodoltaan DTTL on Yhdistyneen kuningaskunnan lakien mukainen yhtiö, jonka jäsenyrittäjät ovat toisistaan erillisiä ja itsenäisiä juridisia yhteisöjä. Äänivalta Deloitte & Touche Oy:ssä siirtyi kesäkuussa 2017 Deloitte NWE LLP:lle ("Deloitte NWE"), (UK limited liability partnership), joka on osa DTTL-ryhmittymää. Deloitte & Touche Oy:n lisäksi Deloitte NWE:hen liittyivät Belgian, Hollannin, Islannin, Iso-Britannian, Norjan, Ruotsin ja Tanskan entiset jäsenyrittäjät, jotka jatkavat asiantuntijapalveluiden tarjoamista asiakkaille omissa maissaan asiankuuluvien ammattistandardien mukaisesti erillisinä oikeushenkilöinä. Deloitte NWE on rekisteröity Iso-Britanniassa ja Irlannissa "Institute of Chartered Accountants in England and Wales:in" toimesta.

Tilintarkastajien osuus Deloitte & Touche Oy:n osakkeiden tuottamasta äänimäärästä oli 63,2 % tilikauden päättyessä 31.5.2017. Deloitte & Touche Oy muutti 19.6.2017 nimensä muotoon Deloitte Oy. Deloitte Oy on osakeyhtiömuodossa toimiva tilintarkastusyhteisö, jonka omistavat ja jossa äänivaltaa käyttävät Deloitte NWE:n lisäksi yhtiössä työskentelevät osakkaat.

Emoyhtiö Deloitte Oy tarjoaa tilintarkastus-, vero-, laki-, riskienhallinta-, sekä yritysjärjestelypalveluja. Yhtiön täysin omistama Deloitte Oy muutti nimensä 19.6.2017 muotoon Deloitte Consulting Oy. Deloitte Consulting Oy harjoittaa liikkeenjohdon konsultointia. Deloitte Oy -konserniin kuuluvat lisäksi sen täysin omistamat tytäryrittäjät Deloitte Corporate Finance Oy ja Deloitte ICM Oy. Aiemmin konserniin kuulunut Deloitte SRM Oy purettiin vapaaehtoisesta selvitystilasta 30.5.2017. Lisäksi omistusyhteisyrittäjä Deloitte JHTT-yhteisö Oy sulautui Deloitte Oy:öön 31.5.2017."

Tilintarkastusyhteisönä Deloitte Oy on asetettu yhtiön hallintoa ja omistusta koskevia vaatimuksia. Tilintarkastuslaki edellyttää, että enemmistö osakkeiden tuottamasta äänimäärästä on yhtiössä työskentelevillä tilintarkastajilla tai tilintarkastusyhteisöillä. Hallituksen puheenjohtajan sekä enemmistön hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava yhtiössä työskenteleviä tilintarkastajia. Yhtiömme täyttää edellä mainitut tilintarkastuslain vaatimukset.

Yhtiökokous

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa, joka valitsee yhtiön hallituksen ja tilintarkastajat sekä käsittelee muut osakeyhtiö-

lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokoukselle määrättyt asiat. Päätöksenteossa noudatetaan osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen määräyksiä.

Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa sekä toimitusjohtajaa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet, varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan sekä vastaa yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta sekä osakeyhtiölain, muiden lakien ja yhtiöjärjestyksen noudattamisesta. Hallitukseen kuuluu kolme jäsentä, jotka ovat kaikki KHT-tilintarkastajia.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajalla on itsenäinen vastuu tehtäväpiiriinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

Johtoryhmä

Johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa päätösten valmistelussa ja päätöksenteossa. Johtoryhmä käsittelee operatiiviseen toimintaan, talouteen, asiakkuuksiin sekä henkilöstöjohtamiseen, riskienhallintaan ja strategiaan liittyviä tehtäviä.

Osakaskokous

Osakaskokous valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät ja päätettävät asiat. Osakaskokous asettaa nimitysvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan sekä valitsee osakasneuvoston jäsenet. Tilikauden päättymisen jälkeen kesäkuussa 2017 palkitsemisvaliokunnan tehtävät päätettiin siirtää osakasneuvostolle. Samassa yhteydessä palkitsemisvaliokunta lakkautettiin.

Nimitysvaliokunta

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella ehdotukset hallituksen jäseniksi, osakasneuvoston jäseniksi, hallituksen puheenjohtajaksi ja toimitusjohtajaksi. Nimitysvaliokuntaan kuuluu kolme jäsentä.

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on arvioida toimitusjohtajan, hallituksen puheenjohtajan sekä johtoryhmän jäsenten suoriutumista heille asetetuissa tehtävissä sekä tavoitteiden saavuttamisessa. Palkitsemisvaliokunta valvoo ja arvioi toimitusjohtajan tekemää osakkaiden suoritusarviointia sekä tekee ehdotuksen osakasneuvostolle osakkaiden palkitsemisesta yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Palkitsemisvaliokuntaan kuuluu kolme jäsentä.

Tilikauden päättymisen jälkeen kesäkuussa 2017 palkitsemisvaliokunnan tehtävät päätettiin siirtää osakasneuvostolle. Samassa yhteydessä palkitsemisvaliokunta lakkautettiin.

Osakasneuvosto

Tilintarkastajien määränemmistöinen edustus hallituksessa ja yhtiökokouksessa on edellä mainitulla tavalla lakisääteistä. Hallituksen rinnalle on perustettu osakkaiden valitsemista edustajista koostuva osakasneuvosto. Sen jäsenillä on monipuolinen, toisiaan täydentävä kokemus ja osaaminen Deloitteen eri palvelualueilta. Osakasneuvoston tehtävänä on huolehtia siitä, että hallituksen jäsenet saavat tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot yhtiön rakenteesta, liiketoiminnasta ja markkinoista. Lisäksi se huolehtii, että konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät vastaavat konsernin tavoitteita ja strategiaa. Yllä kuvatun, kesäkuussa 2017 toteutetun järjestelyn jälkeen, osakasneuvoston tehtäviin on lisäksi lukeutunut osakkaiden oikeudenmukaisen kohtelun varmistaminen sekä muut entisen palkitsemisvaliokunnan tehtävät. Osakasneuvostoon kuuluu neljä jäsentä.

Osakkaiden palkitseminen

Osakkaiden palkitseminen perustuu suoritusarviointiin ja yhtiön taloudelliseen tulokseen. Suoritusarviointiin vaikuttavat osakkaan vastuualueiden vaativuuden ja pitkäaikaisten saavutusten perusteella määritelty perustaso sekä tavoitteiden saavuttaminen. Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan etukäteen sovittuja arviointikriteereitä vastaan. Pääkriteereitä ovat: laatu ja pätevyys, riskienhallinta, eettiset toimintatavat ja johtajuus sekä kasvu ja kannattavuus. Toimitusjohtaja ehdottaa yhdessä palkitsemisvaliokunnan kanssa suoritusarviointien perusteella osakkaiden palkkiot, jotka osakasneuvosto päättää ja hyväksyy. Palkitsemisvaliokunta ehdottaa toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan palkkiot, jotka osakasneuvosto päättää ja hyväksyy.

Riskienhallinnan organisaatio

Ylimmäinen vastuu Deloitteen riskienhallinnasta on yhtiön hallituksella. Riskien seurantajärjestelmien kehittämisestä ja operatiivisesta riskienhallinnasta huolehtivat toimitusjohtaja ja riskienhallinnasta vastaava johtaja (Reputation & Risk Leader). Riskienhallinnasta vastaava johtaja toimii tiiviissä yhteistyössä Deloitteen kansainvälisen riskienhallintaorganisaation kanssa. Lisäksi hän saa tukea riskienhallintaan erikoistuneelta asiantuntijaryhmältä sekä eri palvelualueiden riski- ja laatuvalvonnasta vastaavilta henkilöiltä. Riskienhallinnasta vastaava johtaja raportoi toiminnastaan hallitukselle.

- Riskienhallintaan kuuluvat mm.
- Arvojen ja eettisten periaatteiden noudattaminen
- Riippumattomuus ja sen valvonta
- Toimeksiantojen ja toimintaprosessien laadun ja riskien valvonta
- Asiakkuuksien ja toimeksiantojen hyväksymisprosessit ja menettelytavat
- Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus

Laadunvalvonnan prosessit

Kansainvälisenä palveluyrityksenä Deloittella on korkeat hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien laatuvaatimukset. Olemme sitoutuneet täyttämään nämä vaatimukset ja jatkuvasti kehittämään hallintotapaamme ja johtamisjärjestelmäämme vaatimusten mukaisesti. Toimintaamme ohjaavat myös voimassa oleva lainsäädäntö, yhtiöjärjestys sekä toimialaamme koskevat lukuisat muut säännöt, ohjeet ja suositukset.

Pyrimme jatkuvasti kehittämään menettely- ja toimintatapojamme säilyttääksemme laadun keskeisenä osana toimeksiannon suunnittelussa ja toteuttamisessa. Toimintaamme tarkastetaan jatkuvasti sekä ulkoisin, että sisäisin valvontakäyntein. Yhtiön johto odottaa kaikilta asiantuntijoiltaan vastuullista toimintaa laadun ylläpitämiseksi ja valvoo sen toteutumista. Operatiiviseen vastuuseen laadunvalvonnasta on määrätty Reputation and Risk Leader.

Eettiset vaatimukset

Ethics-ohjelma perustuu DTTL-jäsenyritysten yhteisiin arvoihin ja eettisiin periaatteisiin. Yhteiset arvot luovat pohjan toiminnallemme, ja eettiset periaatteet kuvaavat niitä ammatillisia normeja ja käyttäytymissääntöjä, joita odotamme henkilöstömme noudattavan. DTTL-jäsenyritysten yhteisten eettisten periaatteiden avulla vahvistetaan ja ylläpidetään Deloitteen mainetta ensiluokkaisena palveluorganisaationa.

Yhteisiin arvoihin ja eettisiin periaatteisiin perustuvat hallituksemme hyväksymät toimintatapaohjeet on koottu Deloitteen Code of Conduct

-ohjeistukseen. Code of Conduct sisältää toimintatapoja ja -ohjeita erilaisiin eettisiin tilanteisiin.

Yhtiömme on nimennyt myös Ethics-ohjelmasta vastaavan johtajan, joka raportoi vastuualueellaan olevista asioista suoraan toimitusjohtajalle ja hallitukselle. Yrityksellämme on olemassa toimivat kommunikointi- ja raportointikanavat eettistä raportointia tai konsultointia varten. Korostamme jatkuvasti henkilöstömme hyvää ja eettisesti korrektia käyttäytymistä ja seuraamme sen toteutumista mm. säännöllisin henkilöstökyselyin.

Riippumattomuus

Riippumattomuussäännökset ja -prosessit

Yhtiömme on nimennyt riippumattomuudesta vastaavan johtajan (Director of Independence), joka vastaa yhtiömme ja henkilöstömme riippumattomuuteen liittyvissä menettelyistä, prosesseista ja kontroleista.

Yhtiömme ja henkilöstömme noudattavat Deloitteen kansainvälisiä riippumattomuussäännöksiä ja ohjeita, jotka pohjautuvat kansainvälisen IFAC-järjestön säännöksiin ja täyttävät tilintarkastuslain vaatimukset. Deloitteen omat riippumattomuutta koskevat säännöt ovat eräiltä osin tilintarkastuslain ja IFAC:n säännöksiä tiukemmat.

Riippumattomuutemme varmistaminen on olennainen osa asiakkuuksien ja toimeksiantojen hyväksymisprosessia. Näin huolehdimme, että suoritamme vain sellaisia toimeksiantoja, joissa riippumattomuutemme ei vaarannu. Riippumattomuutta valvotaan jatkuvasti sekä tilintarkastustoimeksiannoissa että muissa palveluissa. Ennen uuden toimeksiannon aloittamista tarkastamme, ettei toimeksiantoon liity riippumattomuutta vaarantavia tekijöitä kotimaassa tai kansainvälisesti muiden Deloitte-toimistojen suorittamien toimeksiantojen vuoksi.

Muissakin liikesuhteissa kuin asiakassuhteissa noudatetaan Deloitteen riippumattomuussäännöksiä. Kaikki taloudelliselta arvoltaan vähäistä suuremmat kolmansien osapuolien kanssa solmitut liikesuhteet arvioidaan siitä näkökul-

masta, voiko liikesuhde vaarantaa Deloitteen riippumattomuuden. Tällaisia muita liikesuhteita ovat esimerkiksi alihankinnat, erilaiset yhteistyö- ja ostosopimukset.

Henkilökohtaisen taloudellisen riippumattomuuden varmistamisessa käytämme apuna Deloitteen kansainvälistä monitorointijärjestelmää, jonka avulla valvotaan Deloitteen osakkaiden, johtajien ja asiakastyössä olevien managereiden arvopaperiomistuksia ja sitä, etteivät ne kohdistu Deloitteen tilintarkastusasiakkaisiin vastoin riippumattomuussäännöksiämme. Omistukset muissa kuin julkisen kaupankäynnin kohteena olevissa yhtiöissä tulee ilmoittaa erikseen.

Järjestämme henkilöstölle riippumattomuuteen liittyvää koulutusta ja jokaisen asiantuntijan tulee työsuhteensa aluksi ja tietyin väliajoin työsuhteen aikana osallistua riippumattomuusasioita koskeviin koulutuksiin. Jokainen henkilöstöömme kuuluva antaa vuosittain riippumattomuus- ja eettisten säännösten noudattamista koskevan henkilökohtaisen vahvistuksen.

Riippumattomuusohjeiden noudattamisen valvontaa suoritetaan Deloitteella vähintään kerran vuodessa. Myös yksittäisiin toimeksiantoihin kohdistuu pistokokeellista jälkikäteistä valvontaa, jonka tulokset raportoidaan yhtiön johdolle. Valvontaa suorittavat sekä Deloitteen kansainvälinen että kotimainen työryhmä. Havaittuihin riippumattomuussääntöjen rikkomuksiin sovelletaan yhtiömme kurinpidollisia toimintaperiaatteita.

Henkilöstöasiat

Rekrytointi

Deloitte toiminta ja menestyminen perustuvat asiantuntijoiden osaamiseen, hyviin suorituksiin ja osaamisen kehittämiseen. Henkilöstön kehittämisen kohteet ovat ammatilliset tiedot ja taidot, toimintamallit sekä asenteet, arvot ja motivaatio.

Vastuu osaamisen kehittämisestä on yhteinen. Yksilön vastuulla on suunnitella ja rakentaa omaa osaamistaan asiantuntijana sekä jatkuva tietojen ja taitojen uusintaminen. Deloitte vastuulla on luoda ilmapiiri ja tarjota edellytykset, jotka edesauttavat työnhallintaa ja oppimista.

Osaamisen kehittämistä tehdään koko organisaation tasolla, yksikkötasolla, yksilötasolla sekä erilaisten osaamisalueiden mukaan. Organisaatiotason valmennukset keskittyvät kaikille yhteisten osaamisten kehittämiseen. Näitä osaamisalueita ovat mm. Deloitte yhteiset arvot ja eettiset periaatteet, riippumattomuus, laadunvalvonta ja riskienhallinta, johtaminen ja esimiestyö, esiintymistaito, myynnin ja projektin johtaminen sekä IT-taidot. Yksikköjen tasolla laaditaan koulutussuunnitelma, joka pohjautuu funktion liiketoimintasuunnitelmaan.

Yksilön osaamisen kehittämissuunnitelmasta vastaavat asiantuntija ja esimies yhdessä. Osaamisen kehittämiseen liittyvät tavoitteet määritellään osana tavoiteasetantakeskusteluja. Osaamista kehitetään liiketoiminnan vaatimusten, kompetenssimallin sekä asiantuntijan omien kiinnostuksen kohteiden perusteella.

Osaamisen kehittäminen ei ole vain kouluttautumista. Asiantuntijan osaaminen ja ammattitaito kehittyy mm. osallistumalla toimeksiantoihin kokeneempien ohjauksessa, opiskelemalla, koulutautumalla, kirjallisuuteen perehtymällä, ammattijulkaisuja aktiivisesti seuraamalla, tietoa jakamalla ja valmennuksen avulla. Valtaosa osaamisen kehittämisestä tapahtuu itse työssä.

Deloitte on sitoutunut asiantuntijoiden osaamisen kehittämiseen myös johtajuuden saralla. Tätä tarkoitusta varten Deloitte University tarjoaa mahdollisuuden syventää ammatillista osaamista kansainvälisessä ympäristössä.

Tilintarkastustoimeksiannon suorittaminen

Partnereiden ja asiantuntijoiden osoittaminen tilintarkastustoimeksiantoihin

Jokaiselle tilintarkastustoimeksiannolle määrätään toimeksiannosta vastaava partneri. Toimeksiantotiimiin nimetään toimeksiantopartnerin lisäksi asiantuntijoita. Toimeksiantotiimiä kehitetään toimeksiannon koko ja luonne huomioiden. Jokaista toimeksiantotiimiä valvoo toimeksiantopartneri, joka on vastuussa kaikista toimeksiannolle tehdystä tarkastustoimenpiteistä. Toimeksiantotiimin kokoamisessa huomioidaan mm. seuraavat tekijät:

- Yhteisön liiketoiminnan koko ja monimuotoisuus
- Sovellettava tilinpäätösnormisto
- Sovellettavat riippumattomuusvaatteet sisältäen mahdolliset intressiristiäidat
- Asiantuntijoiden kokemus ja vaatimustaso

Tilintarkastuksen lähestymistapa

Tilintarkastuksen lähestymistapa sisältää tilintarkastustoimeksiannon suunnittelua ja tarkastustyötä koskevat vaatimukset ja ohjeistukset, jotka perustuvat IAASB:n (the International Auditing and Assurance Standards Board of IFAC) määrittämiin kansainvälisiin tilintarkastusalan standardeihin. Yhtiö on täydentänyt kyseisiä vaatimuksia ja ohjeistusta vastaamaan soveltuvin osin paikallisia vaatimuksia.

Tilintarkastuksen lähestymistapa perustuu seuraaviin osa-alueisiin:

Yhteisön ja sen toimintaympäristön ymmärtäminen

Lähtökohtana tehokkaalle tilintarkastukselle on yhteisön ja sen sisäisen valvonnan sekä liiketoiminnan ja toimintaympäristön ymmärtäminen

olennaisen virheellisyyden riskien arvioimiseksi.

Tilintarkastustoimenpiteet

Toimeksiantotiimit suunnittelevat tilintarkastustoimenpiteet arvioituihin riskeihin vastaamiseksi. Toimeksiantotiimi arvioi jatkuvasti riskejä ja havaintojen vaikutusta. Tilintarkastustoimenpiteitä voidaan muokata tarkastuksen aikana esille tulleiden uusien asioiden mukaan.

Erityisasiantuntijoiden käyttö

Vaikka tilintarkastustoimeksiannon partnerilla säilyy vastuu kaikista tilintarkastustoimeksiantoon liittyvistä asioista, on tilanteita jolloin tarvitaan erityisasiantuntijan apua. Yhtiöllä on toimintatavat ja nimetyt henkilöt sellaisia tilanteita varten, joissa toimeksiantotiimi on havainnut asian, jonka ratkaisuun tulisi hakea tiimin ulkopuolista apua. Tämänkaltaisen konsultaatio voi liittyä kirjausteknisiin ja tilintarkastuskysymyksiin tai mihin tahansa erityisosaamista vaativiin asioihin. Lisäksi Deloitteella on toimintaperiaatteet ja menettelytavat partnereiden sekä muiden toimeksiantotiimiin kuuluvien henkilöiden näkemyserojen selvittämiseksi.

Toimeksiannon dokumentointi

Toimintaperiaattemme ja menettelytapamme painottavat dokumentoinnin säilyttämistä kansainvälisten tilintarkastusalan standardien ja tilintarkastuslain edellyttävällä tavalla sisältäen dokumenttien luottamuksellisuuteen, salassapitoon, eheyteen ja saatavuuteen liittyvät periaatteet.

Toimeksiantotiimin tekemän työn läpikäynti

Tarkastusdokumentaation läpikäynti tulee suorittaa kokeneemman tiiminjäsenen toimesta. Joissain tapauksissa useat tiimin jäsenet käyvät läpi tarkastusdokumentaation eri osa-alueet.

Toimeksiantokohtainen laadunvalvontatarkastus

Toimeksiantokohtainen laadunvalvontatarkastus tehdään yhtiön määrittelemille tilintarkastustoimeksiannoille. Tarkastuksen suorittaa partner- tai manager-tason henkilö, joka ei osallistu tarkastettavaan toimeksiantoon ja jolla on tarvittava kokemus ja tieto sovellettavista kirjanpito- ja tilintarkastusstandardeista ja säännöksistä. Kaikkien yleisen edun kannalta merkityksellisten yritysten ja korkean riskin toimeksiantoihin tarkastus on suoritettava partnerin toimesta ja hänellä tulee olla riittävä ja asianmukainen kokemus ja ammatilliset edellytykset toimiakseen mainitunkaltaisten toimeksiantojen tarkastajana.

Erityinen laadunvalvontatarkastus

Niissä toimeksiannoissa, joille on määritetty selvästi normaalia toimeksiantoriskiä suurempi riski, on kyseistä toimeksiantoa arvioivalla toimeksiantopartnerilla oltava tarvittava lisäosaaminen ja hänen on oltava riippumaton suhteessa toimeksiannon suunnitteluun ja toimeksiannon tarkastuksen suorittamiseen.

Tilintarkastajien ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä koskevat periaatteet

Tilintarkastajien ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen on olennainen osa henkilöstöhallintoa koskevia periaatteitamme. Osaamisen kehittämisen keskeiset osa-alueet ovat mm.

- ammatillinen koulutus ja auktorisointitutkintoihin valmistautuminen
- jatkuva ammatillinen kehitys, opiskelu ja syventävä erityiskoulutus
- työssä saatu käytännön kokemus esimiesten ohjauksessa

Henkilöstömme osallistuu laajaan ja monipuoliseen koulutukseen, jolla varmistetaan ammattitaidon kehittyminen ja ylläpitäminen. Deloitte järjestää koulutusta sisäisesti sekä Suomessa että ulkomailla. Lisäksi asiantuntijamme osallistuvat alan ulkopuolisiin koulutustilaisuuksiin. Asiantuntijamme ovat aktiivisesti mukana Suomen tilintarkastajat ry:n hallitus- ja toimikuntatyössä ja osallistuvat siten myös tilintarkastusalan yleiseen kehittämiseen. Koulutuksen sisältöä kehitetään jatkuvasti ja siinä otetaan huomioon lainsäädännössä ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset sekä ammattikunnan vaatimukset.

Monitorointi

Ammatilliset toimintaperiaatteet

Operatiivista toimintaa harjoitetaan voimassa olevan lainsäädännön, ammatillisten laatustandardien sekä Deloitte-ketjun yhteisten toimintaperiaatteiden mukaisesti. Toimintaperiaatteemme sisältävät yleisten toiminta- ja riskienhallinnan periaatteiden lisäksi eri palveluja ja toimintoja koskevat ohjeet. Toimintaa ohjaavat lisäksi Deloitteen yhteiset arvot sekä eettiset periaatteet. Eettiset ohjeet sisältävät sitoutumisperiaatteemme eri sidosryhmiämme kohtaan. Lisäksi eri alojen asiantuntijoiden on toiminnassaan noudatettava tilintarkastusyhteisöä koskevan sääntelyn ohella oman ammattikuntansa ohjeita ja yleisiä periaatteita.

Sisäinen laadunvalvontajärjestelmä

Operatiiviseen toimintaan liittyviä taloudellisia ja maineriskejä hallitaan tunnistamalla ja analysoimalla mahdolliset riskit sisältävät palvelutuotteet sekä toisaalta tunnistamalla tiettyihin asiakkuuksiin ja toimeksiantoihin liittyviä riskejä. Kaikkien osakaiden asiakas- ja toimeksiantoportfoliot käydään läpi ja arvioidaan vuosittain mahdollisten riskien tunnistamiseksi ja niiden hallitsemiseksi. Riskien toteutumista ehkäistään mm. huolehtimalla henkilöstön riittävästä osaamisesta, kehittämällä toimintoprosesseja sekä valvomalla toimeksiantojen laatua.

Vähintään kaksi partneria hyväksyy jokaisen asiakkuuden ja yksittäiset toimeksiannot. Hyväksynnässä otetaan huomioon riskit, jotka voivat liittyä mm. asiakkaan johtoon, organisaatioon ja toimintatapaan, toimialaan, toimeksiannon luonteeseen tai omaan kompetenssiimme ja resursseihin.

Johdon valvontavastuun toteuttamiseksi palvelualueen operatiivinen johto ja laadusta vastaavat henkilöt on eriytetty, jotta taloudelliset seikat eivät korostu työn laadun kustannuksella. Myös henkilöstön arviointiperiaatteet sisältävät riskienhallinnan ja laadun arvioinnin.

Tilintarkastuksen sekä muiden varmennustoimeksiantojen laadunvalvonta on järjestetty kansainvälisen International Federation of Accountants -järjestön (IFAC) laatiman laadunvalvontastandardin (ISQC 1) mukaisesti.

Laadunvalvonta tehdään joka vuosi Deloitteen yhteisten periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti siten, että yhtiömme vastaa laadunvalvonnasta ulkopuolisen riippumattoman laadunvalvontapartnerin (External Partner) valvonnassa ja laadunvalvontatarkastajat ovat sekä Suomesta että muista maista. Laadunvalvontaprosessien itsearviointi tehdään joka vuosi. Laatujärjestelmien osa-alueet ja toimeksiantojen laatu tarkastetaan rotaatiosuunnitelman mukaisesti siten, että kaikki vastuupartnerit ovat laadunvalvonnan kohteena vähintään joka kolmas vuosi. Myös muu palvelutarjonta on laadunvarmistuksen kohteena. Tarkastuksissa esille tulleet parannusehdotukset otetaan huomioon kehitettäessä edelleen toimintojamme. Laadunvalvonnan tulokset raportoidaan hallitukselle ja toimitusjohtajalle sekä tiedotetaan tilintarkastushenkilöstölle.

Ulkopuolinen laaduntarkastus

Ulkopuolista, tilintarkastuslain 7 luvun 9 §:n tarkoittamaa laadunvalvontaa suorittaa 1.1.2016 alkaen Patentti- ja rekisterihallitus. Tätä ennen laadunvalvontaa on suorittanut keskuskauppakamarin yhteydessä toiminut tilintarkastuslautakunta (TILA), joka toteutti laaduntarkastuksen viimeksi syksyllä 2015. Tarkastuksessa saatu palaute ja kehitysehdotukset on otettu huomioon laadunvalvontajärjestelmämme edelleen kehitettäessä.

Toiminnan laajuutta kuvaava taloudellinen informaatio

Deloitte -konsernin liikevaihto tilikaudella 1.6.2016–31.5.2017 oli 60,1 M€ (edellisellä tilikaudella 56,6 M€).
Liikevaihto on jakautunut seuraavasti:

1) tilintarkastus	14.9 M€	(16.9)
2) veroneuvonta;	12.8 M€	(11.7)
3) muut palvelut	32.4 M€	(28.0)
4) tulot yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen ja yhteisöjen, jotka kuuluvat konserniin, jonka emoyritys on yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, tilinpäätösten ja konsernitilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta	4.2 M€	
Veroneuvonta ja muut palvelut sisältävät sekä tilintarkastusasiakkailta että muilta asiakkailta veloitetut palkkiot.		
5) tulot muiden yhteisöjen tilinpäätösten ja konsernitilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta	10.6 M€	
6) tulot sallituista muista kuin tilintarkastuspalveluista yhteisöille, joiden tilintarkastuksen lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö suorittaa	5.4 M€	
7) tulot muille yhteisöille suoritetuista muista kuin tilintarkastuspalveluista	39.9 M€	

Yleisen edun kannalta merkittävät tilintarkastusasiakkaat

Luettelo säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan yhteisöistä sekä muista yleisen edun kannalta merkittävistä yhteisöistä, joissa Deloitte & Touche Oy on viimeksi kuluneen tilikauden aikana toiminut tilintarkastajana

Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevat yhteisöt
Fortum Oyj
Kemira Oyj
Restamax Oyj
Stora Enso Oyj
Uponor Oyj
Vaisala Oyj
Revenio Group Oyj*

Muut yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt
Danske Bank Oyj
Tornator Oyj
DBayer Nordic SE

* Deloitte valittu tilikaudelle 2017

Tomi Pitkänen
Toimitusjohtaja

Elokuu 2017

Deloitte

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's more than 225,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

Deloitte's professionals are unified by a collaborative culture that fosters integrity, outstanding value to markets and clients, commitment to each other, and strength from diversity. They enjoy an environment of continuous learning, challenging experiences, and enriching career opportunities. Deloitte's professionals are dedicated to strengthening corporate responsibility, building public trust, and making a positive impact in their communities.

Deloitte Finland

In Finland, Deloitte Oy is the Finnish affiliate of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), and services are provided by Deloitte Oy and its subsidiaries. In Finland Deloitte is among the nation's leading professional services firms, providing audit, tax, risk advisory, legal, consulting, and financial advisory services through 450 people in 3 cities. Known as an employer of choice for innovative human resources programs, Deloitte is dedicated to helping its clients and its people excel. For more information, please visit our website at www.deloitte.fi.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.